

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jaké údaje o svěřenském fondu jsou veřejně dostupné Část II. - Evidence skutečných majitelů

V tomto textu se zaměříme na povinnosti svěřenského správce související s evidencí skutečných majitelů, která díky nové právní úpravě[1], jenž nabyla účinnosti v polovině roku 2021, doznala zásadních změn. Text vás uvede do problematiky svěřenského fondu a jeho skutečných majitelů, a dále seznámí zejména s tím, které údaje jsou z evidence skutečných majitelů veřejně (tzn. komukoliv přístupné) a které jsou naopak neveřejné a přístup k nim je právní úpravou výrazně omezen. Úvodem je nutné doplnit, že předmětem tohoto článku není problematika zahraničního svěřenského fondu, pro který právní úprava stanoví jisté odchylky[2].

Skutečný majitel:

Zejména ve vztahu ke svěřenskému fondu je nutné si uvědomit, že skutečný majitel je právním institutem, který není synonymem vlastníka ve smyslu občanského zákoníku. Svěřenský fond není právnickou osobou a jak uvádí komentářová literatura: „*k majetku ve svěřenském fondu nemá žádná osoba ani jiné věcné právo v tradičním smyslu*“[3]. Uvedené by tak mohlo indikovat, že otázka majitele ve vztahu ke svěřenskému fondu není relevantní, opak je však pravdou. I ve vztahu ke svěřenskému fondu je nutné si vyjasnit postavení osob, které ať už přímo, či zprostředkovaně vykonávají v rámci svěřenského fondu rozhodující vliv nebo kterým plynou příjmy z jeho správy.[4] Tyto osoby pak zákonodárce označuje jako skutečné majitele.

Skutečným majitelem může být pouze fyzická osoba.[5] Zákon o evidenci skutečných majitelů rozlišuje skutečného majitele (i) z formálního hlediska, se kterým pracovala i předcházející právní úprava a nově pak (ii) z hlediska materiálního. Z formálního hlediska jsou jako skutečný majitel svěřenského fondu zapsáni:

- zakladatel,
- svěřenský správce,
- obmyšlený a
- okruh osob, ze kterých mohou být obmyšlení jmenováni,
- protektor či jiná osoba oprávněná k výkonu dohledu nad správou svěřenského fondu a která může jmenovat nebo odvolat svěřenského správce nebo obmyšleného.[6]

Výše uvedené osoby se jako skutečný majitel zapíší vždy, není tak nutné posuzovat, zda mohou mít ze svěřenského fondu prospěch nebo zda na něj mohou uplatňovat rozhodující vliv. Na uvedeném také nic nemění, pokud dané osoby zjevně nemají žádný vliv či prospěch.[7]

Nad rámec skutečných majitelů z formálního hlediska je nezbytné identifikovat, zda má svěřenský fond skutečné majitele dle materiálního hlediska, tím se rozumí osoba, která:

- je koncovým příjemcem, tedy osoba, která může mít přímo nebo nepřímo prostřednictvím svěřenského fondu podstatnou část z celkového majetkového prospěchu tvořeného při správě či zániku svěřenského fondu a tento prospěch dále nepředává;[8] a

- **má koncový vliv** na správu svěřenského fondu, tedy osoba, která může bez pokynů jiného přímo nebo nepřímo uplatňovat rozhodující vliv na správu svěřenského fondu.[9]

Obvykle však budou všichni skuteční majitelé identifikováni s ohledem na jejich formální angažmá ve svěřenském fondu.[10] a to na základě tzv. automatického průpisu z evidence svěřenských fondů. Současně je nutné dodat, že nepostačí, aby byla v evidenci skutečných majitelů uvedena pouze jedna či některé z výše uvedených osob, jako skutečný majitel musí být zapsány všechny výše uvedené osoby.

Evidence skutečných majitelů:

Evidence skutečných majitelů v České republice existuje od 1. 1. 2018. Do poloviny roku 2021 byl právním základem této evidence § 118b zákona o veřejných rejstřících[11], který upravoval samotnou evidenci a dále § 4 odst. 4 AML zákona[12], který definuje pojem skutečného majitele. Uvedená úprava však nereflektovala požadavky sekundárního práva evropské unie[13], zákonodárce tak přistoupil k přijetí nového zákona o evidenci skutečných majitelů[14], který nabyl účinnosti od 1. 6. 2021.

Nová právní úprava pak má bezprostřední dopad i na svěřenské fondy, když se do evidence skutečných majitelů zapisou i skuteční majitelé svěřenských fondů[15], jejichž svěřenský správce má bydliště, sídlo nebo pobočku na území České republiky nebo mimo území Evropské unie pokud:

- je svěřenský fond z území České republiky spravován;
- je svěřenský fond tvořen majetkem, který je převážně umístěn na území České republiky;
- je ve svěřenském fondu spravována nemovitá věc nacházející se na území České republiky;
- ve vztahu ke spravovanému majetku navázal na území České republiky obchodní vztah; nebo
- má být účelu sledovaného zřízením svěřenského fondu dosaženo na území České republiky.

Jak již bylo uvedeno v jednom z přecházejících dílů tohoto seriálu[16], svěřenský správce je osobou povinnou plnit povinnosti související s evidencí skutečných majitelů.[17] Svěřenský správce je tak jakožto tzv. evidující osoba povinen zajistit, zaznamenávat a uchovávat úplné, přesné a aktuální údaje o skutečném majiteli svěřenského fondu.[18] Svěřenský správce je současně povinen zajistit, aby platné údaje o skutečném majiteli svěřenského fondu odpovídaly skutečnému stavu.[19] Evidenční povinnost svěřenského správce se vztahuje nejen na zápis prvních zjištěných skutečných majitelů, nýbrž i na veškeré další změny v obsazení těchto osob, a to s výjimkou skutečností, které budou do evidence skutečných majitelů tzv. automaticky propřipsány.[20]

Automatický průpis[21] je institut, který umožňuje, aby byly vybrané údaje z veřejných rejstříků a evidence svěřenských fondů zapsány do evidence skutečných majitelů bez potřeby další součinnosti svěřenského správce. Zakotvením tohoto institutu v právní úpravě zamýšlel zákonodárce snížit administrativní zátěž kladenou na svěřenského správce v souvislosti s plněním evidenční povinnosti.[22] Do evidence skutečných majitelů se jako skutečný majitel svěřenského fondu automaticky propíše fyzická osoba, která byla zapsána v rámci zápisu do evidence svěřenských fondů jako:

- zakladatel,
- svěřenský správce,
- obmyšlený anebo
- skutečný majitel právnické osoby zapisované do veřejného rejstříku, která je zakladatelem či obmyšleným svěřenského fondu.[23]

V této souvislosti je však nutné zdůraznit, že automatický průpis nezpůsobuje zveřejnění veškerých údajů o skutečných majitelích a na základě automatického průpisu tak nedojde ke zveřejnění personální struktury svěřenského fondu.

Povinně zapisované údaje:

Zápis údajů o skutečných majitelích lze zajistit (i) na základě návrhu směřovaného soudu, (ii) notářem anebo (iii) prostřednictvím automatického průpisu, o kterém bylo pojednáno výše.

Do evidence skutečných majitelů se o svěřenských fondech obligatorně zapisují následující údaje:[\[24\]](#)

- údaje identifikující osobu skutečného majitele;
- údaje objasňující, na čem je pozice skutečného majitele založena;[\[25\]](#)
- údaje o době trvání, kdy je fyzická osoba skutečným majitelem;
- údaje identifikující svěřenský fond, o jehož skutečného majitele jde;
- údaje týkající se procedurálních aspektů zápisu jednotlivých údajů;[\[26\]](#)
- poznámka o nesrovnalosti.

Uvedené údaje o skutečných majitelích jsou v evidenci přístupné i po zániku svěřenského fondu, a to do pěti let ode dne jeho zániku.[\[27\]](#) Evidence skutečných majitelů je, obdobně jako evidence svěřenských fondů, zčásti veřejně přístupná a zčásti neveřejná, jak bude blíže rozebráno níže. Evidence skutečných majitelů však na rozdíl od evidence svěřenských fondů nemá sbírku listin, do které by bylo možné nahlížet.

Veřejně přístupné údaje

Rozsah veřejně přístupných údajů o skutečném majiteli svěřenského fondu reflektuje faktický stav veřejnosti údajů zapisovaných do evidence svěřenských fondů, jelikož by bylo nelogické, aby stejné údaje byly podle pravidel zákona o veřejných rejstřících v evidenci svěřenských fondů veřejné a v evidenci skutečných majitelů neveřejné, a naopak.[\[28\]](#) Mezi veřejně přístupné tedy patří:[\[29\]](#)

- jméno a adresa místa pobytu, popř. bydliště, datum narození a státní občanství svěřenského správce;[\[30\]](#)
- označení a identifikační číslo svěřenského fondu, o jejichž skutečného majitele jde;
- den, k němuž byl zápis nebo automatický průpis proveden;
- okamžik, k němuž byly platné údaje zpřístupněny;
- poznámka o nesrovnalosti.

Veřejně přístupný bude taktéž údaj o skutečnosti zakládající postavení skutečného majitele a popis struktury vztahů, jestliže tak svěřenský správce navrhne či požádá, anebo se tak stane prostřednictvím automatického průpisu.[\[31\]](#) Veřejně přístupné údaje jsou dostupné pro kohokoliv, přičemž přístup k těmto není zpoplatněn ani vázán na žádnou registraci. [\[32\]](#)

Neveřejné údaje

Vedle veřejně přístupných údajů obsahuje evidence skutečných majitelů i údaje, které veřejné nejsou. Vzhledem k tomu, že rozsah údajů zveřejňovaných o svěřenských fondech v evidenci skutečných majitelů je užší než údaje v této evidenci zveřejněné o právnických osobách[\[33\]](#), nebude pro běžného uživatele možné, aby se tento dostal k:[\[34\]](#)

- identifikačním údajům zakladatele, obmyšleného a protektora;
- údaje o povaze postavení skutečného majitele;

- údaje o dni, od kterého a do kterého je fyzická osoba skutečným majitelem.

V praxi se však lze setkat s tím, že v evidenci skutečných majitelů jsou údaje o povaze postavení skutečného majitele a také o dni, od kterého je fyzická osoba skutečným majitelem, v případě některých svěřenských fondů veřejně dostupné.

Právní úprava umožňuje, aby svěřenský správce či osoba zapsaná v evidenci skutečných majitelů jako skutečný majitel, navrhla soudu znepřístupnit údaje o skutečném majiteli, který není plně svéprávný. Soud tak může rozhodnout o neveřejnosti údajů nebo jejich části v případech hodných zvláštního zřetele, pokud to nebude v rozporu s veřejným zájmem.[\[35\]](#)

Výjimky ze zákazu zpřístupnění údajů

I přes to, že jsou některé údaje o skutečném majiteli svěřenského fondu neveřejné, je krajský soud, případně též Městský soud v Praze oprávněn umožnit získat částečný výpis, který obsahuje údaje o jméně, státu bydliště, roce a měsíci narození a státním občanství skutečného majitele svěřenského fondu a údajů dle § 13 písm. b) až i) zákona o evidenci skutečných majitelů tomu, kdo

- osvědčí zájem v souvislosti s předcházením trestným činům legalizace výnosů z trestné činnosti a jejich zdrojovým trestným činům, dále trestným činům financování terorismu a podpora a propagace terorismu; nebo
- o to požádá ve vztahu ke svěřenskému fondu, jehož prostřednictvím může koncový příjemce získávat prospěch nebo osoba s koncovým vlivem uplatňovat svůj vliv na zahraniční právnickou osobu se sídlem mimo některý z členských států Evropské unie.

Soud umožní získat z evidence skutečných majitelů úplný výpis platných údajů a údajů, které byly vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji: (i) zakladateli, (ii) svěřenskému správci, (iii) obmyšlenému, (iv) protektorovi, příp. (v) jiné osobě, která je považována za skutečného majitele a (vi) osobě s právním zájmem, která podala návrh na zahájení řízení o zápisu ve smyslu § 26 zákona o evidenci skutečných majitelů.[\[36\]](#)

Přístup ke všem údajům zapsaným v evidenci skutečných majitelů se taktéž umožňuje za předem stanovených podmínek a k vymezenému účelu zejména následujícím subjektům:[\[37\]](#)

- soudu nebo insolvenčnímu správci pro účely soudního řízení;
- notáři pro účely zápisu;
- orgánu činnému v trestním řízení pro účely trestního řízení a státnímu zastupitelství také pro účely výkonu jiné než trestní působnosti;
- správci daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění pro účely výkonu jejich správy;
- správnímu orgánu pro účely vedení řízení o přestupku;
- zpravodajské službě pro účely plnění úkolů podle zákona upravujícího činnost zpravodajských služeb;
- a další.

Závěr

Zákon o evidenci skutečných majitelů, který nabyl účinnosti v polovině roku 2021 přinesl řadu změn i pro svěřenské fondy. Do evidence skutečných majitelů se ve vztahu ke svěřenským fondům zapisují fyzické osoby, které splňují zákonem stanovené požadavky na skutečného majitele z formálního, anebo materiálního hlediska.

Evidence skutečných majitelů je, obdobně jako evidence svěřenských fondů, zčásti veřejně přístupná a zčásti neveřejná. Rozsah veřejně přístupných údajů o skutečném majiteli svěřenského fondu odráží faktický stav údajů zveřejňovaných v evidenci svěřenských fondů, přičemž veřejně přístupné jsou zejména identifikační údaje svěřenského správce, označení a identifikační číslo svěřenského fondu, o jejichž skutečného majitele jde, den, k němuž byl zápis nebo automatický průpis proveden, okamžik, k němuž byly platné údaje zpřístupněny a poznámka o nesrovnalosti.

Pro účely přístupu k neveřejným údajům z evidence skutečných majitelů pak zákonodárce předpokládá jisté výjimky a za předem stanovených podmínek umožňuje vymezenému okruhu subjektů získat z evidence skutečných majitelů i neveřejné údaje.

JUDr. Markéta Šlejharová, Ph.D.

partner

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 827 884

Fax: +420 224 827 879

e-mail: ak@akccs.cz

[1] Zákon č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů.

[2] Např. ve věci automatického průpisu údajů dle § 37 odst. 2 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[3] PIHERA, V. § 1448 [Vymezení svěřenského fondu]. In: SPÁČIL, Jiří a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 7.

[4] Hollmann, J. Dopady zákona o evidenci skutečných majitelů na svěřenské fondy. Právní prostor [online]. Praha, 2020.

[5] § 2 písm. e) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[6] § 6 odst. 3 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[7] Příručka evidování skutečných majitelů vydaná Ministerstvem spravedlnosti ve spolupráci s Finančním analytickým úřadem, s. 38.

[8] § 2 písm. c) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[9] § 2 písm. d) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[10] Příručka evidování skutečných majitelů vydaná Ministerstvem spravedlnosti ve spolupráci s Finančním analytickým úřadem, s. 39.

[11] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

[12] Zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

[13] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU

[14] Zákon č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů.

[15] Terminologií zákona o evidenci skutečných majitelů právních uspořádání.

[16] Údaje zapisované o svěřenských fondech. Právní rádce č. 10/2021.

[17] § 2 písm. j) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[18] § 8 odst. 1 a 3 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[19] § 9 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[20] § 9 odst. 2 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[21] § 37 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[22] Důvodová zpráva k zákonu o evidenci skutečných majitelů.

[23] § 37 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[24] § 13 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[25] Tj. údaj o povaze postavení skutečného majitele, jiný údaj o skutečnosti zakládající postavení skutečného majitele, příp. popis struktury vztahů.

[26] Den zápisu či automatického průpisu, okamžik zpřístupnění údajů.

[27] § 18 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[28] Důvodová zpráva k zákonu o evidenci skutečných majitelů.

[29] § 14 odst. 1 písm. b), c), d) a e) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[30] Veřejné jsou pouze ty údaje, s jejichž uveřejnění skutečný majitel souhlasil anebo které již byly uveřejněny v evidenci svěřenských fondů a automaticky propřány. Tzn. v evidenci skutečných majitelů jsou zpravidla veřejně přístupné pouze údaje svěřenského správce, nikoliv však zakladatele, obmyšleného či protektora.

[31] § 14 odst. 1 písm. b), c), d) a e) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[32] Důvodová zpráva k zákonu o evidenci skutečných majitelů.

[33] § 14 odst. 1 písm. a), c), d) a e) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[34] A contrario § 14 odst. 1 písm. b), c), d) a e) zákona o evidenci skutečných majitelů.

[35] § 32 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[36] § 16 odst. 1 zákona o evidenci skutečných majitelů.

[37] § 16 odst. 2 zákona o evidenci skutečných majitelů.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)